

23dec11kv/29dec11nb

de Nieuwjaarstoespraak 2012. Uit te spreken door burgemeester Peter Rehwinkel op zondagavond 1 januari 2012 in de Grote Zaal van De Oosterpoort in Groningen.

Dames en Heren,

Beste Stadgers,

Neujahrsnacht

Diese Nacht ist ein Fluss.
Mein Bett ist ein Kahn.
Vom alten Jahr stosze ich ab.
Am neuen lege ich an.
Morgen spring ich an Land.
Dies Land, was ist's für ein Ort?
Es ist keiner, der's weisz.
Keiner war vor mir dort

(Josef Guggenmos)

Nieuwjaarsnacht

Deze nacht is als een rivier.
Mijn bed is als een boot.
Vanaf het oude jaar zet ik af.
En in het nieuwe jaar leg ik aan.
Morgen spring ik aan land.
Wat voor land zal het zijn?
Niemand die het weet.
Voor mij was er immers niemand daar.

Sinds vannacht schrijven we een nieuw jaar. 2012. Het oude ligt nog geen 24 uur achter ons. 365 dagen. Samen vormden zij 2011. Een jaar waarin we onthaald werden op een groot aantal koninklijke bezoeken aan de stad, de nieuwe architectonische blikvanger van Groningen - het Duo-gebouw - gereed kwam, we met een geweldige manifestatie afscheid namen van de Oostwand van de Grote Markt, ook het Europapark zich verder ontwikkelde met de nieuwbouw van het Alfacollege. En het jaar waarin Groningen Hoofdstad van de Smaak was. Allemaal geschiedenis.

Ik wens u een heel gelukkig en gezond nieuw jaar. Vanzelfsprekend richt ik die wens aan ieders adres.

De stad is immers van ons allemaal. Ongeacht in welke wijk of buurt we wonen.

Groningen telt sinds vandaag meer dan 193.000 inwoners. Om precies te zijn: 193.250! Dat zijn er 3.250 meer dan op 1 januari van het vorige jaar. We groeien als stad nog steeds. In vergelijking met 2010 hebben zich meer mensen in de stad gevestigd. Het waren er 18.300. Ik heet hen van harte welkom in Groningen.

Opeenvolgende colleges van B&W hebben de afgelopen decennia veel aandacht besteed aan de binnenstad van Groningen. Dat ging vaak gepaard met publieke discussie, politieke debatten in de raad, media-aandacht. Het huidige debat over de Oostwand van de Grote Markt is zeker niet nieuw. Dit debat geeft aan hoe betrokken de Groningers zijn bij hun binnenstad. Immers, de Huiskamer van Stad.

De waardering van bezoekers voor onze binnenstad blijft hoog. Het gemiddelde cijfer van 7,5 voor winkelaanbod en -kwaliteit en de sfeer in de binnenstad zegt genoeg. Onze investeringen – samen met die van anderen - hebben resultaat.

Als we inzoomen op de binnenstad binnen de beroemde diepen, dan zien we dat het centrum 9.779 inwoners heeft. Nog geen 10.000. In de Groninger wijken en buurten wonen dus meer dan achttien keer zoveel mensen. Daar in hun wijk en buurt beleeft men de eigen hoogte- en dieptepunten. De buurtfeesten, gezamenlijke barbecues, het buiten kijken naar de wedstrijden van Oranje. Ik lees er met veel plezier over in de wijkkranten. Inzet en betrokkenheid spatten van de pagina's af.

Veertien procent van alle Groninger ambtenaren werkt *in* de wijken. Het percentage ambtenaren dat *voor* de wijken werkt ligt aanzienlijk hoger. Die ambtelijke aandacht is goed, maar eigen initiatieven van wijkbewoners zijn zeker zo waardevol. De Wijkstemdag in De Hoogte en De Indische Buurt bewijst dat de stem van de bewoners soms letterlijk en figuurlijk doorslaggevend is voor wat de gemeente in de wijk organiseert en ondersteunt.

Dames en Heren,

Parallel aan de spraakmakende ontwikkelingen in de Groninger binnenstad, vond in de wijken, de buurten een veel stillere revolutie plaats. Stiller. Maar daarom niet minder belangrijk. Wij zijn de afgelopen jaren blijven investeren in onze wijken. Daar wil ik op deze eerste avond van 2012 wat langer bij stil staan. Gaat u met me mee. Nu zijn de wijken aan de beurt.

Wij weten in Groningen van wijken. In de beeldvorming lijkt het soms of alle politieke, bestuurlijke en ambtelijke aandacht uitgaat naar de grote projecten in de binnenstad. Die beeldvorming is echt onjuist. In 2012 vervalt de landelijke bijdrage aan 'leefbaarheid en veiligheid'. Juist omdat leefbaarheid en veiligheid zo belangrijk zijn in de wijken – uit elk onderzoek komt dat naar voren – hebben we als gemeente de rijksbezuiniging zoveel mogelijk opgevangen.

De gevoelens van onveiligheid nemen af. Landelijk onderzoek geeft aan dat Groningers die in een buurt wonen met een matige of slechte leefbaarheid is teruggelopen van 34 procent in 1998 naar 7 procent tien jaar later. Dat wil ik vasthouden. Het onderhouden en schoonhouden van de buurt ziet u als het belangrijkste probleem dat de gemeente moet aanpakken. Een duidelijke boodschap. Bij de verdeling van de banen uit het 200-Banenplan hebben we gekozen voor het behoud van juist die gesubsidieerde banen, die bijdragen aan de leefbaarheid en veiligheid in de wijken.

Groningen is niet af. Er zijn wensen, verlangens, verbeteringen, alternatieven. En soms grieven, onbegrip, boosheid. De sporthal in De Wijert. De enorme druk die gevoeld wordt in de Rivierenbuurt. Het zijn voorbeelden van wijkbewoners die zich zorgen maken over hun directe omgeving. Daar uiting aan geven. Aandacht voor vragen.

'Betrokken Stad' is voor mij, voor het gehele college van Burgemeester en Wethouders, een belangrijk thema. Mensen hebben zelf een rol bij het vormgeven van hun omgeving. Wijkcommunicatie is van belang. Een paar weken geleden sprak ik met het WMO-platform. Om de betrokkenheid van wijkbewoners te vergroten werd gevraagd om meer wijkgerichte verstrekking van gemeentelijke informatie. Dat wordt geregeld. Alle 42 Groninger wijken en buurten hebben hun eigen wijkwebsite. De gemeente ondersteunt de onafhankelijke redacties van die websites. Wijkbewoners kunnen zich op een snelle, gemakkelijke manier informeren

over de plannen voor hun eigen wijk of buurt. Dat vergroot de betrokkenheid. Het stimuleert om met burens en buurtbewoners na te denken over de eigen omgeving. Mee te denken met de gemeente. Samen met de social media zijn wijkwebsites effectieve manieren om betrokken te zijn politiek en bestuur.

Dames en Heren,

Het thema van deze Nieuwjaarsbijeenkomst is Gezond Het Nieuwe Jaar in. Een mooi, optimistisch, neutraal thema. Saai, zo op het eerste gezicht. Wie kan er iets tegen hebben op een goede gezondheid? Maar gezondheid kent ook een andere kant in onze stad. Hier zitten mijn zorgen.

Wat mij sterk bezighoudt, is het grote verschil in leeftijdsverwachting tussen vooral onze noordelijke en zuidelijke wijken. Dat verschil bedraagt al jaren om en nabij de drie jaar. Inwoners van de noordelijke wijken leven gemiddeld drie jaar korter dan hun stadgenoten in de zuidelijke wijken: Ik kan dat verschil niet accepteren. Veroorzaakt door een groot aantal met elkaar samenhangende negatieve ontwikkelingen. Maar met een uitkomst, waarbij bestuur en politiek van deze stad hun verantwoordelijkheid moeten nemen.

Het begint met de sterfte en ziekte van baby's rond de geboorte. Daar valt een wereld, wat zeg ik: daar vallen levens te winnen. Ga maar na: in onze stad sterven er jaarlijks op 1000 geboorten 10 baby's. Dat is landelijk – en zeker Europees – gezien zéér hoog. In sommige wijken van de stad is de sterfte rondom de geboorte zelfs meer dan 11 per 1000 geboorten. Vervolgens heeft in een deel van onze wijken 19 procent van de levend geboren kinderen een ongunstige start. Dat is maar liefst 8 procent hoger dan landelijk. Een fors en complex maatschappelijk probleem. Complex, omdat het raakt aan zaken als overgewicht, roken, alcoholgebruik, slechte voeding.

Deze problematiek komt vooral voort uit sociaal-economische achterstand. Werkloosheid die in De Hoogte (13,1%) vele malen hoger is dan in Coenderborg (3,4%) of de Herewegwijk (3,9%). Of het aantal wijkbewoners dat rond moet zien te komen van een bijstandsuitkering. Gemiddeld is dat in onze stad 4%. Maar we kennen ook hierbij forse uitschieters naar boven en beneden. In de Indische buurt heeft 8,2% van de bewoners een bijstandsuitkering. In De Hoogte zelfs meer dan 11 procent. In de Coendersborg is dat 1,6%. En rondom de Hereweg 2,5%.

We boeken resultaat. In november presenteerde de Rekenkamercommissie de uitkomsten van een onderzoek naar de beide Groninger krachtwijken De Korrewegwijk en De Hoogte. De forse inzet van middelen, gedreven en betrokken beroepskrachten en de goede samenwerking met partners zoals de woningcorporaties hebben resultaat opgeleverd. Dat blijkt uit het terugdringen van overlast, het vergroten van veiligheid en de toegenomen tevredenheid van de bewoners over hun wijk. Maar heel letterlijk zijn er nog levens te winnen in onze wijken.

We meten. Dus we weten. We weten wat er speelt in de wijken. Daarom moeten we dóór, dóór: met het bestrijden van sociaal-economische achterstand. Ik vind dat we dit nieuwe jaar een meer dan forse bijdrage dienen te leveren om in onze stad het onacceptabele verschil in levensverwachting te verkleinen. Ook voor deze taak ziet het gemeentebestuur vooral zichzelf gesteld.

Stadgers: ik wens ons een gezond nieuwjaar toe.

Dames en Heren,

Het NNO zit al enige tijd klaar voor het Grunnens Laid. Voor het NNO wordt 2012 wel een heel bijzonder jaar. Op 14 november 1862 werd in Groningen het eerste Nederlandse symfonieorkest opgericht. Daarmee bestaat het NNO, ons orkest van het Noorden, 150 jaar.

Verder weet niemand hoe het nieuwe jaar eruit ziet. “Voor mij was er immers niemand daar.” Dat maakt het zo uitdagend.

*Peter Rehwinkel,
burgemeester.*